



ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖  
ผลงานจากการแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

# ข้าวหอม ของหอมมี

นางสาวภาวิณี สมสิทธิ์

นางสาวดวงจันทร์ เพ็ชรสุวรรณ

นางสาวเบญจมาภรณ์ รักพวก

เรื่องและภาพ









ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

# ข้าวหอม ของทองมี

นางสาวภาวิณี สมสิทธิ์

นางสาวดวงจันทร์ เพ็ชรสุวรรณ

นางสาวเบญจมาภรณ์ รักพวก

เรื่องและภาพ



สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน



ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

## เรื่อง ข้าวหอมของทองมี

### คณะที่ปรึกษา

นายอำนาจ วิชยานุวัติ	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวรัตนา แสงบัวเผื่อน	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

### คณะจัดทำต้นฉบับ

นางสาวพรรณงาม แยมบุญเรือง นางวัฒนา บุญเสนอ นางสาวนภรณ์ ชังบุคตา  
นางสาวขวัญฟ้า นิยมในธรรม นางสาวราตรี ธรรมโชติ นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล

### คณะบรรณาธิการ

นางสาวภา คักดา นางสาวราตรี ธรรมโชติ นางสาวประนอม เพ็งพันธ์

### ผู้เรียบเรียงและออกแบบรูปเล่ม

กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

### ผู้ดำเนินการผลิตและเผยแพร่

กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

### ผลิตและเผยแพร่ครั้งแรก : พ.ศ. ๒๕๖๓

© ลิขสิทธิ์ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ



## คำนิยม

‘ข้าวหอมของทองมี’ เป็นเรื่องราวของชายหนุ่ม ชื่อ ทองมี อาชีพชาวนาปลูกข้าวหอมมะลิ ในขณะที่เขาเตรียมดินและเลี้ยงควายในทุ่งนา เขาได้พบชาวต่างชาติกลุ่มหนึ่งที่หลงทาง จึงให้ความช่วยเหลือ คนเหล่านั้นได้เรียนรู้การปลูกข้าวและวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นภูมิปัญญาของไทยจากทองมีอย่างตื่นเต้นและประทับใจ และหาหนทางกลับบ้านด้วยความปลอดภัย ซึ่งเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนไทย รวมทั้งพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่เด่นดังของประเทศไทย ผู้จัดทำออกแบบรูปเล่มและภาพประกอบต่อเนื่องเต็มหน้าคู่ สื่อความหมายได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ตัวอักษรสวยงามชัดเจน มีแนวคิดสร้างสรรค์ชวนน่าติดตามอ่าน

หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ข้าวหอมของทองมี จึงได้รับรางวัลระดับเหรียญทองชนะเลิศ ประเภทนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในการแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน



## คำชี้แจง

ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็ก เป็นผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลอันดับที่ ๑-๓ จากการแข่งขันกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑๒ เรื่อง แบ่งเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓ เรื่อง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๖ เรื่อง และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓ เรื่อง ชุดหนังสือดังกล่าวมีคุณค่าให้แง่คิดในเรื่อง การปลูกฝังให้เด็กไทย ประพฤติปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับค่านิยม ๑๒ ประการ การกลับตัวกลับใจประพฤติดนเป็นคนดีของสังคม การช่วยเหลือกันคนละเล็กคนละน้อยของคนในสังคมทำให้สังคมน่าอยู่ และคุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่เผยแพร่สู่อาเซียนให้เป็นที่รู้จัก รวมถึงการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแฝงในเนื้อเรื่อง เป็นผลงานที่แสดงถึงความสามารถของนักเรียนในการจัดทำหนังสือประเภทบันเทิงคดี ทั้งเรื่องและภาพแต่ละเล่มมีส่วนที่ดีและจุดเด่นแตกต่างกันไป นักเรียนที่เป็นผู้เขียน ผู้วาดภาพ และผู้จัดทำรูปเล่มทุกคนมีโอกาสนำตนเอง สามารถจะเป็นนักเขียน นักวาดภาพ และนักออกแบบที่ดีได้ ดังนั้น ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรช่วยกันส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เพิ่มพูนทั้งในด้านความรู้และทักษะ ให้ปรากฏได้อย่างชัดเจน

ข้อสังเกตของหนังสือเล่มเล็กโดยรวม สรุปได้ดังต่อไปนี้



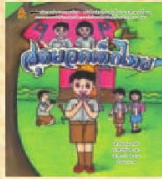
**เนื้อเรื่อง** นักเรียนมีความเข้าใจแนวคิดของเรื่อง จึงสามารถวางเค้าโครงเรื่องจากเรื่องใกล้ตัว ผูกปมปัญหา สร้างเหตุการณ์ และคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นสู่แก่นเรื่อง (Theme) ชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องที่สร้างขึ้น

**ภาพประกอบ** นักเรียนมีความสามารถออกแบบภาพประกอบเรื่องได้ดี ทั้งลายเส้น สีที่สดใสสวยงามที่เป็นไปตามวัย นำเสนอโดยออกแบบปกหนังสือให้สรุปเนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพหน้าปก สามารถเข้าใจเรื่องและชวนติดตามอ่าน นับว่ามีพัฒนาการได้อย่างชัดเจน การเขียนบทบรรยายและการใช้คำพูด การเว้นวรรคตอน และการวางวรรณยุกต์ แม้มีข้อบกพร่องบ้างแต่ก็เป็นส่วนน้อย ถ้าได้รับการแก้ไขจะทำให้หนังสือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

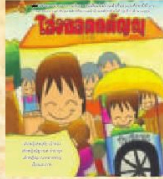
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงบรรณาธิการหนังสือเล่มเล็กชุดนี้ เพื่อเป็นสื่อส่งเสริมการอ่านและการเขียนให้โรงเรียนนำไปใช้กับนักเรียนให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นให้ผู้อ่านผู้เขียน และผู้วาดภาพที่อยู่ในวัยเดียวกัน ให้พัฒนาตนเองทั้งด้านการอ่านและการเขียน เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนต่อไป



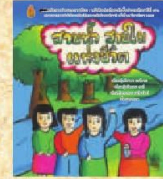
ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็ก  
 ผลงานนักเรียนที่ได้รับรางวัล อันดับที่ ๑-๓  
 ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑๒ เรื่อง  
**ผลงานนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**  
**หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖**



สุดยอดเด็กไทย  
 (เหรียญทองชนะเลิศ)



โอ่งยอดกตัญญู  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๑)



สายน้ำ สายใย แห่งชีวิต  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๒)

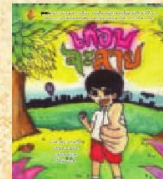
**หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓**



สร้างคนดีสู่สังคม  
 (เหรียญทองชนะเลิศ)



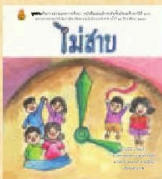
วัยใสไม่เรียนรู้อะไร  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๑)



เกือบจะสาย  
 (เหรียญเงินรองชนะเลิศอันดับที่ ๒)

**ผลงานนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา**

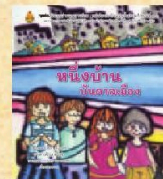
**หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓**



ไม่สาย  
 (เหรียญทองชนะเลิศ)

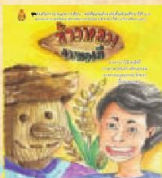


กล้าที่จะทำ  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๑)

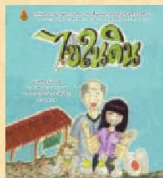


หนึ่งบ้าน บันดาลเมือง  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๒)

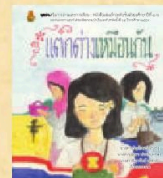
**หนังสือเล่มเล็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖**



ข้าวหอมของทอมี  
 (เหรียญทองชนะเลิศ)



ไขในดิน  
 (เหรียญทองรองชนะเลิศอันดับที่ ๑)



แตกต่างเหมือนกัน  
 (เหรียญเงินรองชนะเลิศอันดับที่ ๒)



## คำนำ

หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ข้าวหอมของทองมี เกิดจากแรงบันดาลใจที่ต้องการทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของประเทศไทย โดยถ่ายทอดเรื่องราวออกมาในรูปแบบนิทาน เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาการปลูกข้าวหอมมะลิ การทำหุ่นไล่กาและกระบวนการต่าง ๆ ในการทำนา

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มเล็กเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านไม่มากนักน้อย

นางสาวภาวิณี สมสิทธิ์  
นางสาวดวงจันทร์ เพ็ชรสุวรรณ  
นางสาวเบญจมาภรณ์ รักพวก

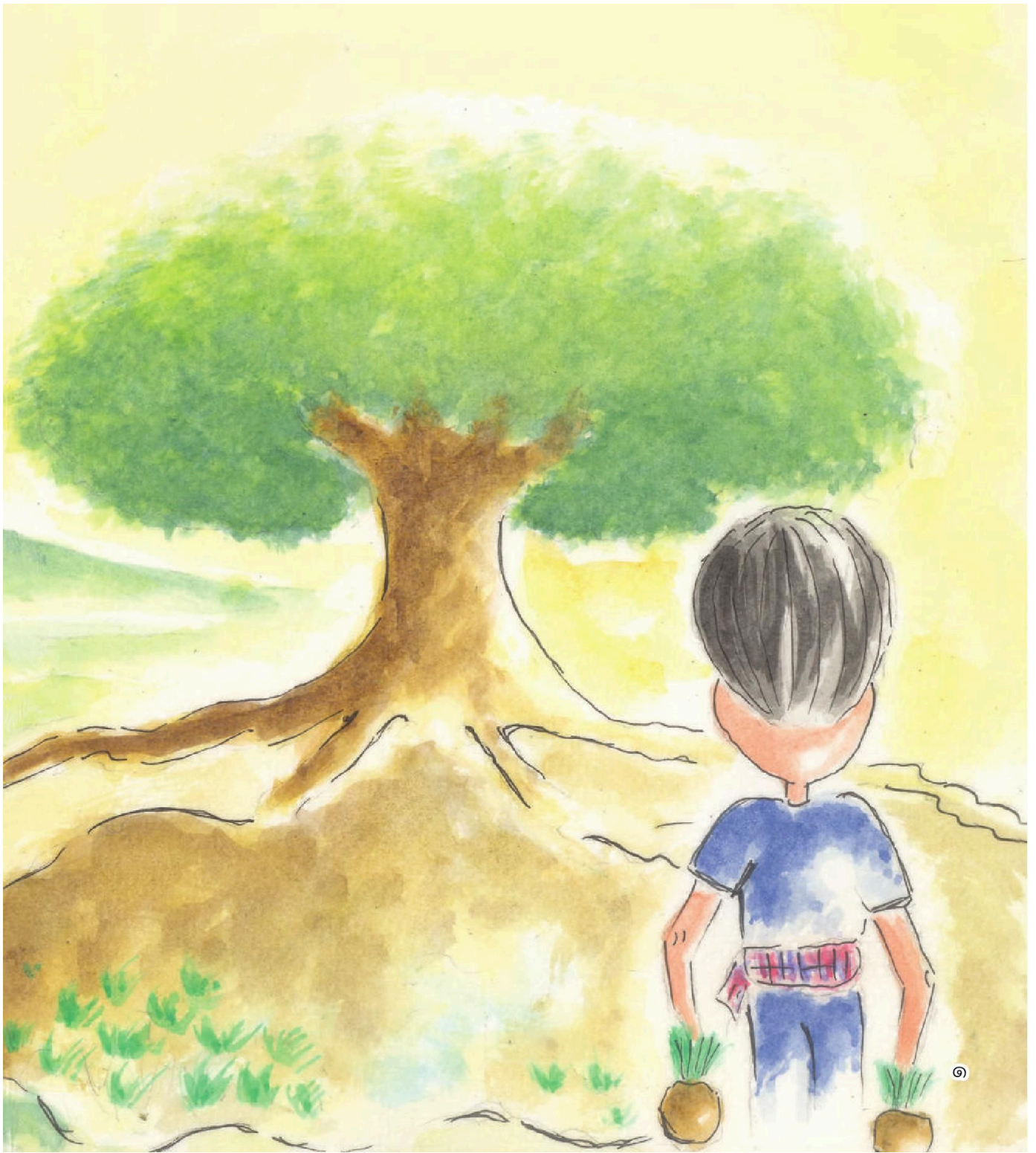


แสงแดดยามเช้าโผล่พ้นขอบฟ้า กระแทกกับหยดน้ำค้างบนใบข้าว  
เหล่าฝูงนกน้อยบินออกจากรังเพื่อหาอาหาร เช่นเดียวกับกับทองมี ชายหนุ่ม  
ผิวคล้ำ ดูกร้านแดด เขาออกมาทำงานตั้งแต่เช้า

ทองมีใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เขามีไร่นา  
เพื่อปลูกข้าวหอมมะลิ ซึ่งอยู่ในระหว่างการเตรียมดิน ทองมีเดินไปหาเจ้าทุย  
ควายหนุ่มร่างบึกบึนที่กำลังยืนเล็มหญ้าอยู่บนคันนา









“เจ้าหุ่ยเอ๋ย เจ้าช่วยข้าไถนาหน่อยสิ” ทองมีพูดกับเจ้าหุ่ยแล้วจึงมันมาไถนา เตรียมลงกล้าข้าวในวันพรุ่งนี้ เมื่อเจ้าหุ่ยไถนาเสร็จ ทองมีจึงพาเจ้าหุ่ยไปกินน้ำที่บ่อใต้ต้นไม้ใหญ่

ในขณะที่เจ้าหุ่ยกำลังกินน้ำ ทองมีหันไปเห็นกลุ่มชาวต่างชาติกำลังยืนพูดคุยกัน ท่าที่ดูสับสน ทองมีจึงเข้าไปทักทายด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม

“สวัสดีครับ พวกคุณมาทำอะไรที่นี่หรือครับ” พวกเขาสะดุ้งตกใจ







กลุ่มคนชาวต่างชาติจึงได้เล่าให้ทองมีฟังว่า พวกเขานั้นมาจากหลากหลายประเทศในอาเซียน พวกเขามาเรียนรู้แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของแต่ละประเทศ แต่กลับหลงทาง ทองมีรู้สึกสงสาร จึงอาสาให้ที่พักอาศัยแก่พวกเขาเป็นการชั่วคราว ถึงแม้บ้านของทองมีจะไม่ใหญ่โตแต่เขาก็อยากช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อทองมีและทุกคนมาถึงบ้าน เขาก็แนะนำให้รู้จักกับภรรยาของเขา ชื่อว่า แก้ว จากนั้นเธอจึงรีบไปทำอาหารต้อนรับชาวอาเซียนทันที





เช้าวันต่อมา...

ทองมีเตรียมตัวออกจากบ้านเพื่อไปดำน จอร์จ ชายหนุ่มวัยรุ่นที่มาจากประเทศสิงคโปร์ ถามทองมีว่า

“คุณจะไปไหนตั้งแต่เช้าเลย” จอร์จถามแล้วยิ้มให้ทองมี

“ผมจะไปดำน คุณรู้จักไหม” ทองมีถามต่อ

“ผมไม่รู้จักหรอก ถ้าอย่างนั้น ขอพวกเราไปด้วยได้ไหม” จอร์จถาม

“ได้สิ ต้องการคนช่วยอยู่พอดีเลย” ทองมีพูดแล้วเดินนำไปยังแปลงนา



“นี่คือ กล้าข้าวหอมมะลิ ที่ผมเพาะไว้ เพื่อปลูกวันนี้” ทองมีพูดแล้วชูกล้าข้าว  
ในมือให้ทุกคนเห็น

“นี่นะหรือ ต้นข้าวหอมมะลิ” ลีอา หญิงสาวจากประเทศมาเลเซียพูดด้วย  
น้ำเสียงประหลาดใจ

“เออละ เรามาช่วยกันดำนาให้เสร็จ แล้วกลับไปกินข้าวหอมมะลิกัน”

ทองมีพูดชวน แล้วสอนให้ทุกคนดำนา ชาวอาเซียนรู้สึกตื่นเต้นที่ได้ปลูกข้าว  
เป็นครั้งแรกในชีวิต





หลังจากที่ทุกคนดำนาศรีจก็พากันกลับบ้าน อาบน้ำ แล้วจึงมานั่งกิน ข้าวหอมมะลิที่แก้ว ภรรยาของทองมีได้จัดเตรียมไว้ กลิ่นหอมของข้าวหอมมะลิ เย้ายวนชวนให้ลองลิ้มรส เมื่อทุกคนได้กินข้าวหอมมะลิก็รู้สึกหายจากอาการ เหน็ดเหนื่อยจากการดำนาอย่างเห็นทันตา

“โอ้ โห ข้าวหอมมะลิของทองมี อร่อยมาก ๆ เลย” นุ่น สาวชาวลาว เอ่ยชม ทุกคนประทับใจในรสชาติของข้าวหอมมะลิ





ทองมีกับแก้วดีใจมากที่ชาวอาเซียนประทับใจข้าวหอมมะลิ หลังจากนั้น ทองมี  
จึงได้ชวนให้ทุกคนช่วยกันทำหุ่นไล่กา ซึ่งใช้สำหรับหลอกนกกว่าเป็นมนุษย์ ทำให้  
นกกาเหล่านั้นไม่กล้ามากินเมล็ดข้าว ทุกคนช่วยกันออกแบบและสร้างหุ่นจากเศษฟาง  
ได้อย่างสวยงาม





“ทองมี เธอจะนำหุ่นไล่กาไปทำอะไรหรือ” ลีสอบถามทองมี

“ฉันจะนำหุ่นตัวนี้ ไปร่วมพิธีรับขวัญข้าวของเพื่อนบ้านฉันนะสิ” ทองมีตอบ

“รับขวัญข้าว มันคืออะไรหรือทองมี” จอร์จถามด้วยความสงสัย

“พิธีรับขวัญข้าวเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์มาก ทำเพื่อขอบคุณเจ้าแม่โพสพ จะทำเมื่อข้าวตั้งท้องแล้ว โดยใช้เครื่องบูชา เช่น ส้ม ข้าวโพด” ทองมีอธิบายให้ทุกคนฟัง ในระหว่างที่เดินไปยังแปลงนาและร่วมพิธีรับขวัญข้าว





จอร์จ ลีชอบกับคนอื่น ๆ ได้เห็นภูมิปัญญามากมายที่ใช้ในการปลูกข้าวของคนไทย เช่น การลงแขก เกี่ยวข้าว ที่คนในพื้นที่ต่างก็ร่วมแรงร่วมใจกัน การขุดสี เพื่อนำเปลือกข้าวออก การตำข้าวด้วยครกไม้ ซึ่งล้วนเป็นภูมิปัญญาที่สร้างประโยชน์และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทย





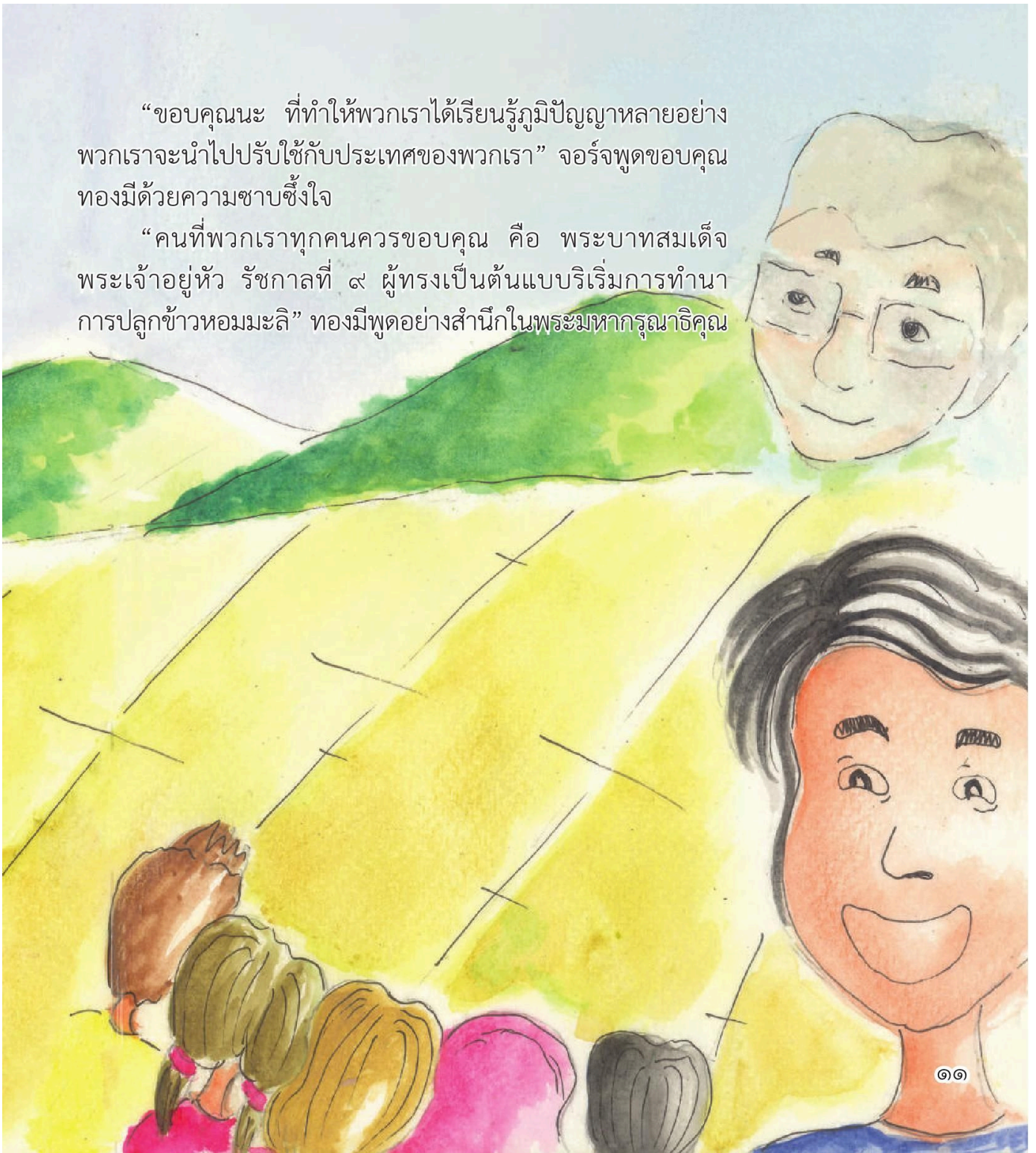
ชาวอาเซียนทุกคนประทับใจมาก ที่ได้เห็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งกว่า  
จะได้เป็นข้าวหอมมะลิ ต้องใช้ภูมิปัญญามากมาย ทองมีได้ช่วยหาทางให้  
พวกเขากลับบ้าน แล้วจึงให้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิกับทุก ๆ คน เพื่อนำไป  
ปลูกในประเทศของพวกเขา





“ขอบคุณนะ ที่ทำให้พวกเราได้เรียนรู้ภูมิปัญญาหลายอย่าง  
พวกเราจะนำไปปรับใช้กับประเทศของเรา” จอร์จพูดขอบคุณ  
ทอมีด้วยความซาบซึ้งใจ

“คนที่พวกเราทุกคนควรขอบคุณ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ผู้ทรงเป็นต้นแบบริเริ่มการทำการปลูกข้าวหอมมะลิ” ทอมีพูดอย่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ





หลังจากนั้น ชาวอาเซียนก็แยกย้ายกันกลับประเทศของตนเอง และนำ  
ภูมิปัญญาในการทำนา การทำหุ่นไล่กา ไปถ่ายทอดให้คนในประเทศของตน

“ในที่สุด ข้าวหอมมะลิของทองมี ก็กลายเป็นสินค้าในตลาดอาเซียน  
นอกจากนี้ หุ่นไล่กาของทองมียังได้รับความนิยมมากในอาเซียน ทองมีภูมิใจ  
ในภูมิปัญญาของไทย ซึ่งกลายเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในอาเซียนด้วย”









## เกร็ดความรู้ ข้าวหอมมะลิ

**ข้าวหอมมะลิ** เป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีแหล่งผลิตสำคัญอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ถือว่าเป็นสุดยอดของข้าวและเป็นที่ต้องการของผู้นิยมบริโภคข้าวทั่วโลกในชื่อ Jasmine Rice ทำให้ข้าวไทยเป็นสินค้าส่งออกไปทั่วโลก

ลักษณะของข้าวหอมมะลิ มีกลิ่นหอมในตัวเอง เป็นกลิ่นธรรมชาติ อันบริสุทธิ์ คล้ายกลั่นดอกมะลิ เมล็ดเรียวยาวมีสีขาวหรือสีครีมอ่อน ๆ

### อ้างอิง

ประวัติข้าวหอมมะลิ. สืบค้น ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓, จาก [jasminericediv.wordpress.com](https://jasminericediv.wordpress.com)

ข้าวหอมมะลิ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี. สืบค้น ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓, จาก <https://wikipedia.org/wiki/ข้าวหอมมะลิ>







ชุดส่งเสริมการอ่านและการเขียน : หนังสือเล่มเล็ก  
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

## เรื่อง ข้าวหอมของทองมี

เรื่องและภาพ

นางสาวภาวิณี สมสิทธิ์  
นางสาวดวงจันทร์ เพ็ชรสุวรรณ  
นางสาวเบญจมาภรณ์ รักพวก

โรงเรียนปาล์มพัฒนวิทย์  
อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๖  
(สงขลา สตูล)







“ ในที่สุด ข้าวหอมมะลิของทองมี ก็กลายเป็นสินค้า  
ในตลาดอาเซียน นอกจากนี้ หุ่นไล่กาของทองมีนั้น  
ยังได้รับความนิยมมากในอาเซียน ..

ทองมีภูมิใจในภูมิปัญญาของไทย ซึ่งกลายเป็น  
ภูมิปัญญาที่สำคัญในอาเซียนด้วย ”

- ข้าวหอมของทองมี -

